

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Mindre berigelsesforbrydelser m. m.).

(Lovforslaget (nr. 193) findes i tillæg A. sp. 5125, fremsættelsen i tidenden sp. 3390).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Birte Weiss: Vi har i de seneste år haft en til tider endda meget heftig debat om domstolenes forpligtelse til at følge med samfundets ændrede moralopfattelse. Det har også ført til en diskussion om juristernes uddannelse og manglende forståelse for den sociale virkelighed, som mange af deres klienter kommer fra, en diskussion, som jo spiller en vis rolle i forbindelse med dette lovforslag, der netop pålægger domstolene hensyntagen til lovovertrederens, som der står i lovforslaget, almindelige personlige og sociale forhold. Særlig i forbindelse med småkriminaliteten, som dette lovforslag handler om, er forståelsen af sammenhængen mellem årsag og virkning væsentlig, for ikke at sige afgørende.

I det hele taget er der grund til at glæde sig over forslaget, som med sin almindelige nedkriminaliseringstendens er et vigtigt led i den kriminalreform, vi har talt om nu i snart mange år, og som gennemføres etapewis.

Hvis vi skal bruge den lidt brede pensel, kan man sige, at forslaget drejer sig om, at man skal have mindre straffe for mindre alvorlige berigelsesforbrydelser. Det sker ved ændring af en række af straffelovens meget omdiskuterede paragraffer, bl.a. § 80, § 285 og § 287. Det drejer sig dels om en fjernelse af henvisningen til gerningsmandens tidligere vandel, som jo hidtil har spillet en alt for stor rolle ved strafudmålingen, dels om ophævelse af den særlige straffesamme på 3 år ved gentagne berigelsesforbrydelser; men først og fremmest drejer det sig om en bredere anvendelse af § 287, som i sin nye formulering gør bøde og hæfte obligatorisk for mindre berigelsesforbrydelser. Er der formildende omstændigheder, kan straffen helt bortfalde.

I den forbindelse bør man naturligvis også nævne de mildere regler for betinget dømt, som igen kommer på afveje. Den

holdningsændring hos domstolene, som lovforslaget lægger op til, skyldes en blandt fagfolk stigende erkendelse af, at fængselsmiljøet ofte virker befordrende for kriminalitet eller måske sagt lidt mere bramfrit, at det af og til er et dårligere produkt, der kommer ud fra fængslet, end det, man satte ind. Det må være et vægtigt argument over for de mennesker, som er nervøse for, at vi med nedkriminaliseringen kommer ud på en moralsk glidebane.

Det er jo ikke meningen, at vi her ved førstebehandlingen skal gennemgå lovforslaget i enkeltheder, men da det omfatter en række meget forskelligartede bestemmelser, vil jeg lige nævne et par ting i flæng: for det første afkriminalisering af afbetalingsunderslæb, dvs. videresalg af ting, som endnu ikke er fuldt afdraget, for det andet nedsættelse af aldersgrænsen for seksuel omgang til 14 år, og det vel at mærke uanset hvilket køn man plejer omgang med, og for det tredje afskaffelse af blasfemiparagraffer.

Fælles for de tre områder er, at man nu bringer loven i overensstemmelse med praksis. Det gælder selvfølgelig først og fremmest nedsættelsen af den seksuelle lavalder, som i de sidste år har været helt ude af takt med almindelige menneskers almindelige moralopfattelse og naturligvis også med unge menneskers almindelige seksualvaner.

Men der ligger langt mere i lovforslaget end det, der fremgår af de nye og de ændrede paragraffer. Generelt er det et pålæg til domstolene om at forlade det, som justitsministeren i et interview for nylig kaldte den hårde hånds kurs. Det gælder f.eks. i bil- og knallerttyverier, som jo tidligere gav ubetinget frihedsstraf, det gælder arbejdspladstyverier, det gælder socialbedragerier, checkmisbrug og butikstyverier. For samtlige lovovertredelser gælder det, at den mildere praksis allerede nu er påbegyndt, og der er i og for sig ikke tale om nogen epokegørende ændring; det, der er tale om, er at sætte skub i den nedkriminalisering, som allerede nu er indledt, og som fungerer i praksis.

Om butikstyverierne vil jeg lige sige det specielle, at justitsministeren i modsætning til de øvrige punkter i forslaget her ikke følger den arbejdsgruppe, som justitsministeriet har haft til at kulegrave disse ting. Ifølge arbejdsgruppen skulle offentlig påtale